

ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಭರವಸೆ ನೀಡುತ್ತೇನೆ. ಕಾನೂನು ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಜನರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷದ ಮನೋಭಾವ ತಾಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಧರ್ಮಸಿಂಗರು ಸಂಪೂರ್ಣ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಜನರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಹಿಂದೆಯೆಂದು ನೋಡದೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಬಿಗಿಯಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್.—ಮುಂದೆ ಏನೂ ಆಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಇವತ್ತೇ ನೇರವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ಆಗಬಹುದು.

ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಅವರಣದಲ್ಲಿ ಕಾರು ಸುಟ್ಟು ಹಾಕಿದ ಬಗ್ಗೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ಈಗ ನಾವು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಎದುರುಗಡೆ ಇರುವ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಕಟ್ಟಡದ ಬಳಿ ಬಹಳ ಗಲಾಟೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿ ಉರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ಕಾರನ್ನು ಸುಟ್ಟುಯಿತು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಕಾರಣ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಈ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಕಟ್ಟಡದ ಎದುರುಗಡೆಯೇ ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿ ಉರಿಯುತ್ತಿದೆ.

ಒಬ್ಬರು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ಭಾರೀ ಜನ ಸಮೂಹ ಸೇರಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ಏತಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ತಮಾಷೆ ಮಾಡುವುದು. ಅಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಹತ್ತಿ ಉರಿಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ. ಅಲ್ಲಿ ಭಾರೀ ಜನಸಮೂಹ ಸೇರಿದೆ. ನಿನ್ನೆ ಬಾರ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಮೆಂಬರ್ಸ್ ಮೀಟಿಂಗ್ ಮಾಡಿದಾಗ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿ ಫರ್ಷಣೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲ ಕಾನೂನು ಮಾಡತಕ್ಕವರು. ಇಲ್ಲಿ ಕಾನೂನನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಅದರ ಹಿಂದೆ ಒಬ್ಬ ದಲಿತ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಜನರೇ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ನಿಜವಾದ ಪರಂಪರೆಗೆ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಯಾರು ಒಂದು ಸಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೂ ಅದನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಕಾನೂನನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾಡ ಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಕಾನೂನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವವರ ಹತ್ತಿರ ಆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾದರು. ಕಾನೂನು ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡುವವರು ಇದನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು. ಈಗ ಯಾವುದು ಸಂಘರ್ಷಣೆ ಈ ಒಂದು ಘಟನೆಯನ್ನು ಉದ್ಭವವಾಗಿದೆ ಇದು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ವಾಗಿದೆ. ಇದು ಆಗಬಾರದು. ಅಂಥ ಸಂಘರ್ಷಣೆ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಅದು ಆಗತಕ್ಕದ್ದು ಕರ್ನಾಟಕ ಪರಂಪರೆಗೆ ಸರಿಯಾದದ್ದಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಕಾನೂನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ, ಯಾವ ರೀತಿ ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿ ಉರಿಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಈ ಸದನ ಏಳುವುದರ ಮೊಗಲು ದಯಮಾಡಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಸದನದ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಏನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕಾನೂನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವವರು ಕಾನೂನನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಈ ರೀತಿ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು. ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿಗಳು.....

ಶ್ರೀ ವಸಂತ ಬಂಗೇರ.—ನಾನು ಒಂದು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವನ್ನು ಎತ್ತುತ್ತೇನೆ. ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿದ್ದಾರೆಯೇ ಅಥವಾ ಅದು ಬೆಂಕಿ ಅಪಘಾತವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಸಂತ ಬಂಗೇರ.—ಏಕೆಂದರೆ ಅವರ ಅರ್ಥ ಬೇರೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

(ಗೊಂದಲ)

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಏತಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ನಿಂತಿದ್ದೀರಿ? ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಸೂರೈನಾರಾಯಣ ರಾವ್.—ಇದು ಜಾತಿವಾದದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಲ್ಲ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮಾತನಾಡಿಯಾಗಲಿ, ಎಲ್ಲರೂ ಏಕೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು ನಿಂತಿದ್ದೀರಿ? ಮಾತನಾಡುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ಇದು ಜಾತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದೊಂದು ಸಂಘರ್ಷಣೆ ಅಲ್ಲ ನಡೆದಿದೆ. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಮತ್ತು ವಕೀಲರ ಮಧ್ಯೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಸಂಘರ್ಷಣೆ ನಡೆದಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಘಟನೆ ನಡೆದೆಯೆಂಬುದು ನಮಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿರುವಂತೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೂ ಮತ್ತು ವಕೀಲರಿಗೂ ಸಂಘರ್ಷಣೆ ನಡೆದಿದೆ. ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಇವತ್ತು ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಮುಂದೆ ಏನು ಅನಾಮತ ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ಕಾರ್ ಅಂತೂ ನಾವು ಆಫೀಸ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿ ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡೆವು. ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಘರ್ಷಣೆ ನಡೆದನಂತರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಬಂದೋಬಸ್ತ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಕಾನೂನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಉಲ್ಬಣಗೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ. ಇಂಥ ಘಟನೆ ನಡೆದಂತಹ ಬಂದೋಬಸ್ತ್ ಕ್ರಮವನ್ನು ಪೊಲೀಸರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಅಜಾಗರೂಕತೆ ಆಗಿದೆ. ಇದು ಏತಕ್ಕೆ ಆಗಿದೆ? ಒಂದೆಡೆ ವೇಳೆ ಬಂದೋಬಸ್ತ್ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಪ್ರಜೋದನ ಅಥವಾ ಉದ್ವೇಗದಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಯ ನಡೆದೆಯೇ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ವಿವರ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಂಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಘಟನೆ ನಡೆಯುವುದಾದರೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೊರಗೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ಸಿಗುತ್ತದೆ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಉಲ್ಬಣವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ನಾನು ಸದನದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಾಸ್ತವಾಂಶ ನನ್ನ ಏನು ನಡೆದಿದೆ ಮತ್ತು ಇವತ್ತು ಏನು ನಡೆದಿದೆ, ಸಂಘರ್ಷಣೆ ಏತಕ್ಕೆ ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಬೇಕು. ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ವಕೀಲರಿದ್ದೀರಿ, ತಾವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿ ಈ ಘಟನೆ ನಡೆಯದ ಹಾಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ? ನನ್ನ ದಿವಸ ವಕೀಲರ ಸಭೆ ನಡೆದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಎರಡು ಮೂರು ದಿವಸದ ಹಿಂದೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸನಾಹ ನಡೆದಿದ್ದರೂ ನನ್ನ ಯ ಮೀಟಿಂಗ್ ನಡೆಯದಹಾಗೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಜೋದನ ವಾತಾವರಣ ಮುಂದುವರೆಯದಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ತಾವು ಏನು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೀರಿ? ಸಮ್ಮನೆ ಅವರ ಜೊತೆ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಲ್ಲ ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿಗಳಿರುವುದು. ಏನಾದರೂ ಸಂಘರ್ಷಣೆ ನಡೆದಾಗ ಬಾರ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ನವರು ಪ್ರತಿಕೂಲವಾದ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ಸರ್ಕಾರ, ಅದೂ ಕೂಡ ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇನ್‌ವಿಯೇಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇಂಥ ಘಟನೆ ನಡೆಯದಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ವಿವರ ಕೊಡಬೇಕು. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ಇದು ಬಹಳ ವಿಷಾದನೀಯವಾದ ಘಟನೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಬೇಕಾದ ಘಟನೆ. ಈ ಘಟನೆ ನಡೆಯದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕರ್ತವ್ಯ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರದೂ ಇದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನಾವು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಬಿಡದೇವೆ. ಬಾರ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ನವರು ಮೀಟಿಂಗ್ ಮಾಡುವುದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ. ಮಂಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಂದ ತಪ್ಪು ನಡೆದಿದೆ ಎನ್ನುವುದು, ನಡೆದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು—ಹೀಗೆ ಎರಡು ಗುಂಪಿದೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ವಕೀಲರ ಸಭೆ ನಡೆಸಿರತಕ್ಕದ್ದು, ಅದರ ನಡವಳಿಕೆ

ಗಳಂ ಮತ್ತೂ ಜರೂರಾಗಿ ಕೆಲವು ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳವರು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ತರುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾಖಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಂದ ತಪ್ಪು ನಡೆದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸಭೆಯ ನಡೆವಳಿಕೆ ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮಾಖಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪನವರು, ಎಂ. ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ್ ಅವರು, ಒಂದಿನ ಬಾರ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ವಿಜಯೇಂದ್ರರಾವ್ ಅವರು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಸಭೆ ಮಾಡಿ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದರೆ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಹೇಗೆ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇನೇ ಇರಲಿ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದರೆ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಹೇಗೆ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇನೇ ಇರಲಿ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡುವುದು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯ. ನನಗೂ ಕೂಡ ಬಾಸಗಿಯಾಗಿ ಕೆಲವು ಬಾರ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಸದಸ್ಯರು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ಅದೇ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕಾರ್ ಸುಡಕ್ಕು ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಅಹಿತಕರ ಘಟನೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವರು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಲಾರರು. ದಲಿತ ಸಂಘರ್ಷ ಸಮಿತಿಯವರು ಭೀಮಯ್ಯನವರ ಪರವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಭೀಮಯ್ಯನವರು ಹರಿಯನ ಕೋವಿಗೆ ಸೇರಿದವರು. ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಅವರು ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಿ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ವೇಳೆ ಏನಾದರೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದರ ಪರಿಮಿತಿ ಯಲ್ಲೇ ನಡೆವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೇ ಎನಹ ಹೊರಗೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ತಂದು ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚಾ ವಿಷಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುವುದು ಅವರ ಗೌರವ ಘನತೆಗೆ ಕುಂದುಂಟು ಮಾಡಿ ದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೇ ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಬೇಕು. ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೇ ಈ ರೀತಿಯಾದರೆ ಉಳಿದಿರತಕ್ಕ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಗತಿ ಏನು? ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಅಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿದ್ದು ಅವರ ಗತಿ ಏನಾಗಬೇಕು? ಡೀವಾರಲ್ಯಸ್ ಆಗಬಾರದು. ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಬಾರದು. ಅವರ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಅಡಚಣೆಯಾಗಬಾರದು. ನಾನು ಈಗಲೂ ಬಾರ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ನವರಿಗೆ ಏನಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ದಯವಿಟ್ಟು ಅವರು ಕುಳಿತು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಲಿ. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಮತ್ತು ಇತರ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಲೇ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ನಾಳೆ ಅಹಿತಕರ ಘಟನೆ ನಡೆಯಬಹುದು, ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಜನ ಆಶಂಕವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಿವಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ? ಮಾನ್ಯ ಬರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಮೊಯಿಲಿಯವರು ಬೇಕಾದ ಪಾಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡಲೇ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ಘಟನೆ ನಡೆಯದಂತೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನಿನ್ನೆ ಗಲಾಟೆ ನಡೆದು ಕೈಕೈ ಮಿಲಾಯಿಸತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೋಗಿತ್ತು ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ದರದಿಯಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದರೂ ಸರ್ಕಾರದ ಗುಪ್ತ ದಳದವರು ಇದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವೇ? ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಲ್ಬಣವಾಗಿ ಕಾರಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹೆಚ್ಚುವವರೆಗೆ ಹೋದರೂ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಂಡು ಬಿಡಕ್ಕೆ ಕಾಳಿಡಿದ್ದಾರೆ? ಇದು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಲೋಪ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದೇ ಅಧಿವೇಶನದ ಕೊನೆಯ ದಿವಸವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ವಿವರವಾದ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದತ್ತು ಕೊಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಘನತೆ ಗೆರೆದ ಉಳಿದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆ ಯಿಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡ ಬೇಕಾದುದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಏಕೆಂದರೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ದಮಾಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ದೊಣ್ಣೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕಾದುದು ಪೊಲೀಸರ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಮತ್ತು ಮೊದಲೇ ಬಿಡಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಇದು ಜಾತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಲ್ಲ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಕೂಡ ದಲಿತ ಸಂಘರ್ಷ ಸಮಿತಿಯವರು ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಇವನೂ

ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸದನದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಲ್ಲಾಸವಾದೀತು ಎಂದು ತಡೆಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಏನಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಬಣ್ಣ ಬರದೆ ಘಟನೆ ಮುಕ್ತಾಯ ವಾದರೆ ಸಂತೋಷ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗಿದೆ. ಇದು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಾರ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ನವರ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ತಪ್ಪೇನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡಿ ಯಾವರೀತಿ ಸರಿಪಡಿಸ ಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆ ಕೊಡಿ. ಇಲ್ಲದೇಹೋದರೆ ಯಾರೇ ಆಗಿರಲಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾದ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಈ ದಿವಸ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಗಂಗಾಧರನ್ : — ಈ ಅಹಿತಕರ ಘಟನೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಹತ್ತಿರ ಆಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ವಿಷಾದನೀಯ. ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಇಂಥ ಘಟನೆ ಆಗಬಾರದು, ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮತ್ತು ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಇಂಥ ಘಟನೆ ಸಹಯದಹಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಎಚ್ಚರ ವಹಿಸಬೇಕಾದ ಆಗತ್ಯವಿತ್ತು. ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಉನೇ ತಾರೀಖು ನಿವೃತ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು : — ಇದು ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಮತ್ತು ವಕೀಲರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯ

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಗಂಗಾಧರನ್ : — ಭೂಸುಧಾರಣೆ ವಿಷಯವಾಗಿ ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಿದ್ದು ಅದು ನಂಬರ್‌ವಾರ್ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತುಂತೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ : — ವಿವರ ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಗಂಗಾಧರನ್ : — ವಿವರ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೇಸ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವಾಗ ನಂಬರ್‌ವಾರ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ವಿಮರ್ಶೆ ಇದ್ದು ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿದರೆ ಅದನ್ನು ಬೇಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಸತ್ಯಾಂಶ ಏನು ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಾರ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ನವರು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕೇಸ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೆಲವೇ ವಕೀಲರ ಪೋರ್ಟ್‌ಹಡ್‌ರೌಂಡ್‌ನಿಂದ out of turn ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತಕ್ಷಣ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಅಪ್ರಮಾಣವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಸಹಯೋಗದಿಂದ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಘನತೆ ಗೌರವ ಹೇಗೆ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಎಲ್ಲಿ ಪೋರ್ಟ್‌ಹಡ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ತಕ್ಷಣ ಎಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯದು. ಭೂಸುಧಾರಣೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಗಣಿಧಾರ ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಬಂದಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಕಷ್ಟ ಏನು ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾದರೆ ಅವನು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುವವರೆಗೆ ಬದುಕಿರುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ತರಹ ಅನ್ಯಾಯಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಕೀಲರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದನಂತರ ಕೆಲವು ಹಿರಿಯ ವಕೀಲರು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಮತ್ತು ವಕೀಲರ ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಕೆಲವು ರಾಜೀಮಾಡಿಸತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಪನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದೇರಿತಿ ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೆ ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ವಕೀಲರ ಕಂಫದ ಪ್ರಮುಖರನ್ನೂ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಅವರಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಸಮರಸ ತರತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಏತಕ್ಕಿಂತಲೂ ಇದು ನಾಳೆ ಯಾವುದೇ ರೂಪ ತಾಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಇದೇ ವಿಷಯ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆವರಿಸಿ ಉಗ್ರ ರೂಪ ತಾಳಿದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಜಾತಿವಾದದ ಮೇಲೆ ನ್ಯಾಯಗಳು ಸಹಯವುದಾದರೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಬಗ್ಗೆ...

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು :— ಕರ್ನಾಟಕದ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಿ ಅವರು ನೇಮಕಗೊಂಡಾಗ ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆ ಅವರನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಗಂಗಾಧರನ್ :— ಹೌದು ನಾವೂ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಜಾತೀವಾದದ ಮೇಲೆ ನ್ಯಾಯಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಬರಬಾರದು. ಎಲ್ಲ ಇಲಾಖೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜನ ವಿಶ್ವಾಸಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಏನಾದರೂ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಯಾದರೂ ನ್ಯಾಯ ಪಡೆಯೋಣ ಎಂದು ಬರುವಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡ ನ್ಯಾಯ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಬಂದರೆ ಜನರು ನೈತಿಕಮಟ್ಟದಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಅಸೌಜನ್ಯದ ಪರ್ತನೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಎದುರು ಕಾರು ಸುಡುವ ಘಟನೆ ನಡೆದಿರುವುದು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ತಲೆತಗ್ಗಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ವಿಷಮ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೋಗದಂತೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಅರಾಂತಿ ಹರಡದಂತೆ ನ್ಯಾಯಾ ಲಯ ಮತ್ತು ವಕೀಲರ ಸಂಘದ ಪ್ರಮುಖರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಸಾಮರಸ್ಯವುಂಟಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅಂಥ ಅನ್ಯಾಯಗಳು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಆದರೆ ನಾವು ಸದನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ? ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಜಾತೀವಾದದ ಮೇಲೆ ವಕೀಲರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಕೂಗು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಎರಡು ದಶಕಗಳಾಯಿತು. ಒಂದು ದಶಕದಿಂದಂತೂ ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿ ಇದು ಕೇಳಬರುತ್ತಿದೆ. ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಘಟನೆ ಮುಂದುವರೆಯದಿರುವಾಗ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು, ವಕೀಲರ ಸಂಘದ ಪ್ರಮುಖರು ಮತ್ತು ದಲಿತಸಂಘರ್ಷ ಸಮಿತಿಯ ಪ್ರಮುಖರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಸೂಕ್ತ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ :— ನಾನು ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ಘಟನೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗದೆ ಎರಡು ಮಾತು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವಂತೆ ಅಹಿತಕರ ಘಟನೆ ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ತರಹ ನಡೆದಿರುವೆಲ್ಲ ಎಂಬುದೇ ಬಹಳ ಸಂಕಟದ ವಿಷಯ. ಅದರಲ್ಲೂ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವುದು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಘನತೆ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ತರುವಂಥದ್ದು ಎಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನನಗೆ ಬಂದಿರುವ ಪರ್ತವಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಬಾರ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದಿನಗಳಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಗೆಯಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಮುಖ್ಯ ಗಂಗಾಧರನ್ ಅವರು ಹೇಳಿದವಾಗೆ ದೂರುಗಳಿವೆ. ಜಸ್ಟೀಸ್ ಭೀಮಯ್ಯನವರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಅಪಾರ ಗೌರವವಿದೆ. ಅವರನ್ನು ನಾನು ಹಿಂದೆಯೂ ಹೊಗಳಿದ್ದೇನೆ, ಈಗಲೂ ಹೊಗಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಇದ್ದಿಲ್ಲದವನ ದೂರುಗಳಂತೂ ಇವೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ದುರಾದ್ಯಷ್ಟವಶಾತ್ ನಮ್ಮ ಕೈಯ್ಯ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಹೊಗೆಯಾಡುತ್ತಿದ್ದುದು ನನ್ನೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ನಾನು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಆಗಬಾರದ್ದಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮೊದಲೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆ ? ಈ ರೀತಿ ಅಹಿತಕರ ಘಟನೆ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏತಕ್ಕೆ ಗಮನ ಹರಿಸಲಿಲ್ಲ ? ಹಿಂದೆ ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಮತ್ತು ಇತರ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಮಧ್ಯೆ ವಿವಾದ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಅದು ಗೊತ್ತಾದ ಕೂಡಲೆ ಅದರ ಬೆನ್ನುಹತ್ತಿ ಮಾತನಾಡಿ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯಿತು. ಆದರೆ ಇದುವರೆಗೆ ಮತ್ತೆ ಆ ತರಹ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಈಗಾದರೂ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ನಡೆದಿರುವುದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದುಃಖಕರವಾದ ಮತ್ತು ಅವಮಾನಕರವಾದ ಪ್ರಸಂಗ ಈ ತರಹ ನಡೆದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಈ ರಾಜ್ಯದ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ಸಿಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಆಗದವಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವರಲ್ಲೂ ನ್ಯಾಯದೇಗುಲದ ಹತ್ತಿರ ಇಂಥ ಘಟನೆ ನಡೆಯಬಾರದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಮತಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರಬಾರದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಜಾತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೂಡ ಇದೆಯೋ ಏನೋ ಎಂಬ ಸಂಶಯ ಬಂದಿದೆ. ಅದು ಬರಕೂಡದು. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಹಿಂದಿಳಿದವರೊಬ್ಬರನ್ನು ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರವನ್ನು ಕೊಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯ ಸಮಾಜಕ್ಕಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಹಾಗೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇಡದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು

ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಶ್ರಮವಹಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ತಕ್ಷಣ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸಿ ಅಂತಹ ಘಟನೆ ಮುಂದೆ ನಡೆಯದ ಹಾಗೆ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಡಿ. ಸೋಮಪ್ಪ. — ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವ ಘಟನೆ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಬೇಕಾದ ಸನ್ನಿವೇಶ ಬಂದಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಮೂರುಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೋಟಿ ಜನರ ತೂಕವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಮೇಲೆ ಇಂಥ ಆಪಾದನೆ ಹೇರಿ ಈ ರೀತಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ವಿಪಾದನೀಯ. ೧೫-೨೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅವರು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವತ್ತಿನಿಂದ ಏನೂ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡದೆ ಈಗ ಮಾಡಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಭೀಮಯ್ಯನವರು ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾದಾಗ ನಾಟಕಕ್ಕೋ ಏನೋ ಎಲ್ಲರೂ ಮುಕ್ತಕಂಠದಿಂದ ಹೊಗಳಿದರು. ಆದರೆ ಅವರು ನಿವೃತ್ತರಾಗುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಮುಖಕ್ಕೆ ಮಸಿಬಳಿಯತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂಥದ್ದು ನಾಟಕಗೇಡು, ಮಾನ್ಯ ಗಂಗಾಧರನ್ ಅವರೂ ಕೇಸ್ ವಢ್ಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಗಾಂಜಿಯಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನೇ ತಮಗೆ ಎರಡು ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ; ಆದರೆ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಈಚೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರಿ. ಹಾಗೆಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ದೂರವುಡಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ? ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಒಬ್ಬ ಲಾಯರ್‌ಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ದೂರುವುದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಇದೇ ತರಹ ವಡೆಯ ಅಲ್ಲಿನ ವಕೀಲರು ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಣಯ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಈ ರೀತಿ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಮೇಲೆ ಬೇಕೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ದಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ, ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ವಕೀಲರ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಅಡ್ವೈಸ್ ಮಾಡಿದೆ. ಆ ರೀತಿ ಏನಾದರೂ ಅನ್ಯಾಯವಾದರೆ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಮೊರೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಮೇಲೆ ದೂರಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೋ ಹಾಗೆ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಚಾರ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕದ್ದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ನ್ಯಾಯಾಂಗಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲದ ಮೇಲೆ ಜನ ಬೇರಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ? ರಾಜ್ಯಾಂಗಕೆಂತೂ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಆ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಹಾಗಾದರೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಏನು ಉಳಿಯುತ್ತದೆ? ಜನಗಳಿಗೆ ಭದ್ರತೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿಯವರು ವಕೀಲರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ; ಅವರು ಇದ್ದಾಗ ಇಂಥ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ; ಅವರು ಈ ಕಡೆ ಬಂದಮೇಲೆ ನಡೆದಿವೆ; ಏನೇ ಇರಲಿ; ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ್. — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದು ಒಹಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದಂಥ ವಿಚಾರ. ನ್ಯಾಯಾಂಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರವನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಅರ್ಥ ಕೊಡಬಹುದು, ನೀವು ನ್ಯಾಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ತಲೆ ಹಾಕುತ್ತೀರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಬಾರ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ನವರು ಸಭೆ ಸೇರಬೇಕೆ ಬೇಡವೇ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ವಸಸ್ಥಿತಿ...

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು. — ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರೂ, ಅದು ಇದು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ್. — ಏನು ಸ್ವಾಮಿ, ನೀವೇ ಹೇಳಿ, ನಾಳೆ ಊರೂರಿ ನಲ್ಲಿ ಕೀರಿಕೀರಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಗಳ ಆದಾಗ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ವಸಸ್ಥಿತಿ. ನಮ್ಮ ಒಬ್ಬ ಮುಖಂಡರ ಮೇಲೆ ಮೇಲ್ಮಾತಿಯವರು ದೂರುದೇಶದಿಂದ ಮಸಿ ಬಳಿಯತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ವಂಥ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬರಬಾರದು. ನ್ಯಾಯದ ದೃಷ್ಟಿ ಬರಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ

ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿಯವರು, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಬಾರ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ರವರನ್ನು ಕರೆಸಿ, ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸಿ, ಇದರ ಹೊಗೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಹರಡದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಗಾಗಲೇ ಬಂದು ಕಾರು ಸುಟ್ಟು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿಯವರು ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಬಳ್ಳಿಯ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಪ್ಪು. — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಹಾಗೂ ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿಯವರು ಇಂಥ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಮುಂದೆ ಬರದಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಪಿತಸ್ಥರ ಮೇಲೆ ಉಗ್ರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹರಿಜನ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಬಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಮೇಲೆ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ, ಕೆಲವು ಜನ ಇದನ್ನು ಸಹಿಸದೇ ಇಂಥ ಕೃತ್ಯ ಮಾಡಿರುವುದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಾಚಿಕೆಗೇಡಿನ ಪ್ರಸಂಗ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾಗರ. — ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ. ಮಾನ್ಯ ವೀರಪ್ಪಮೊಯ್ಲಿಯವರು ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಹತ್ತಿರ ಕಾರು ಸುಟ್ಟು ಹಾಕಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ವಿಕಾರ ಏನು ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೯ ಗಂಟೆಗೆ ಬಂದವನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದಂಥ ವಿಚಾರ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಆದರೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಜಾಣ್ಮೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ತಗಲಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಬಿಡುಬಿಡಿಸುವಾಗ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೌರವ ಇದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಗೆ ಗೌರವ ಇದೆ. ಆದರೆ, ಅವರು ಏನು ಬಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಿದ್ದಾರೆ; ಅದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವಂಥ ವಿವರ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಮೊದಲೇ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸಮಗ್ರ ಇರತಕ್ಕ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಜಾಣ್ಮೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮೊಯ್ಲಿಯವರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಎನ್ನುವ ವಾದವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬಾರ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ರವರು ಯಾವ ರೀತಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಮಧ್ಯ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯ ಮಾನ್ಯ ಮೊಯ್ಲಿಯವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಕೊಡಬಾರ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ನ ಅಜೀವ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ೨೩ ವರ್ಷದಿಂದ ಇದ್ದೇನೆ. ಬಾರ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ರವರು ಹಲವಾರು ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ, ನ್ಯಾಯ ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಗತಕ್ಕ ಲೋಪದೋಷಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಬಂದಿನಿಂದಲೂ ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಭಾ ವರದಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ನಿನ್ನೆ ನಡೆದಂಥ ಬಾರ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಸಭೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸರವರು ಇದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಮಾತನಾಡಬಹುದಿತ್ತು; ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಬಹುದಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪಮೊಯ್ಲಿ. — ತಡೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸಭೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ಗೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯ ತರಬಹುದಿತ್ತು.

ಸದಸ್ಯರು. — ಮೊದಲೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾಗರ. — ಮೀಟಿಂಗ್ ನಡೆದಮೇಲೆ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ, ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ; ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಸಮಗ್ರ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಸಭೆಗಳು ಹಲವಾರು ನಡೆದಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ, ನಡೆದ ತಕ್ಷಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೆ ಎಂದು ಯಾರೂ ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಹಾಜರಿದ್ದೇನೆ, ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ. — ಎರಡು ದಿವಸಗಳ ಕೆಳಗೆ ಈ ವಿಷಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಬಾರ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಹೋಲರಾ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ವಿರೋಧ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಭೆ ಸೇರುತ್ತಾಳೆಂಬ ಸುದ್ದಿ ಬಂದಿದೆ. ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೂ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿಗಳ

ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅವರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಮಾತನಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಮುಖ್ಯನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಇನ್ನು ೧೦ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ವಿರುದ್ಧ “ಬಾಯ್ಕಟ್” ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ವರದಿ ಕೂಡ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.— ನಾನು ಹೇಳಿದ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ? ಇಂಥ ಹಲವಾರು ಸಭೆಗಳು ನಡೆದಿವೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಈಗತಾನೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—“ಬಾಯ್ಕಟ್” ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಸಭೆ ನಡೆದಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಇದೇ ಪ್ರಥಮ. ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲೀ, ಬೇರೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲೀ ಯಾವತ್ತೂ ಸಭೆ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಕೂಡ ಬಾರ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ಸ್ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದೇನೆ. This is the first of its kind and the Government should be alert in this behalf. The news of boycott threat has already appeared in the Press. The Government should have sensed this situation well in advance. But, the Government has taken the matter very lightly.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—Sir, I protest at this. I have not taken the matter lightly.

(INTERRUPTION)

SRI K. H. RANGANATH.—Sir, he is a responsible member of the Cabinet. He cannot take the matter, so lightly.

(INTERRUPTION)

MR. DEPUTY SPEAKER.—I am on my legs. Please resume your seats. No side talks please.

(INTERRUPTION)

SRI A. LAKSHMISAGAR.—In what way I have taken it lightly ?

(INTERRUPTION)

SRI K. H. RANGANATH.—What does he mean by this ? He should have patience.

(INTERRUPTION)

೧೨-೦೦ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ರಂಗನಾಥ್ ಅವರು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಈ ಸಭೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲೇ ಇಲ್ಲ. ಇದು ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯವಾದಿಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ರಂಗನಾಥ್ ಅವರು ಅಡ್ಡೊಂದ ಜೋರಾಗಿ ಮಾತನಾಡ ತಕ್ಕಂತಾದ್ದು.....

SRI K. H. RANGANATH.—What is it ? What I have said ? Let it go on record. What did I say. ನಾನು ಹೇಳಿದ ಯಾವ ಮಾತಿನ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದ್ದು ? I cannot understand. I have not used any unparliamentary words. I have not accused anybody. What does it mean.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು. ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಕಳವಳವನ್ನು ಎಂದು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ದಯಮಾಡಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.— ನಾನು ಏನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ ಎಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಾವು ಕೈ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಅದನ್ನು ನಾನು ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರು ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂಚೆಯೇ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಹರಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇತ್ತು ಎಂದು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಾನು ಲಘುವಾಗಿ ಇದ್ದಾರೆ ಅಂಥ ಮಾತನ್ನು ಕೂಡ ಅಂದಿಲ್ಲ ಅವರು ಪ್ರೊಟೆಸ್ಟ್ ಅಂದರೆ ಯಾವ ಬಗ್ಗೆ.....

MR. DEPUTY SPEAKER.— Dont take the matter lightly ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ, ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೇಳಿದ್ದು.

(INTERRUPTION)

SRI A. LAKSHMISAGAR.— What should I not used that word “protest” I have got every right.

(INTERRUPTION)

How do you know that I am taking it lightly. I have not said so.

(INTERRUPTION)

SRI K. H. RANGANATH.—Let this attitude be not adopted by him. Otherwise some more t ing will happen like this. ನಾನು ನೇರವಾಗಿ ಅಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

(ಗೊಂದಲ)

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ರಂಗನಾಥ್ ಅವರು ದಯಮಾಡಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಈ ತರಹ ಮಾತನಾಡುವುದರಿಂದ ಏನು ಅನಾಹುತ ಆಗಬಾರದೋ ಆರು ಆಗುವಂತಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಈಗ ವಿಷಯ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಗೋ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ವಿನಾ ಕಾರಣ ಅತಿರೇಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಯಾವುದೋ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವಂಥ ರೂಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.— ನಮಗಾಗಲಿ, ತಮಗಾಗಲಿ, ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಿನ್ನುವ ಆಸೆ ಇಲ್ಲ. ತಾವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡ್ಬೀರಿ ಮಾನ್ಯ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪನವರು ಸಹ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಮಾತನ್ನು ಮಾತು ಬಿಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ, ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಏನೋ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ...

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಿಂದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕಾದಷ್ಟು ಗಮನ ಕೊಡದೇ ಇದ್ದಾರೆಯೇ? ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಲೈಟ್ ಆಗಿ ಟ್ರೀಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಾರದು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಲೈಟ್ ಆಗಿ ಟ್ರೀಟ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

(ಗೊಂದಲ)

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ಪ್ರಶ್ನೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡೋಣ. ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂಗಾಡಿದರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡೋಣ. ದಯಮಾಡಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಹೈಕೋರ್ಟ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಸಮಸ್ಯೆ ನಮ್ಮ ಸೋಮಪ್ಪನವರಿಗೆ ಏನು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ? ದಯಮಾಡಿ ಮಾನ್ಯ ಸೋಮಪ್ಪನವರು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಿಂದ ನಾವು ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹಪೀಡಿತ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥ ಬರಬಾರದು. ಈಗ ನಡೆದಿರುವುದು ಯಾವ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಆಗಲಿ. ಹೆಸರು ತರತಕ್ಕದ್ದು ಅಲ್ಲ. ನಾನು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಾವು ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬಾರದು. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನೇ ಇದೆ,

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ಮಾನ್ಯ ರಂಗನಾಥ್ ಅವರು ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ನಡೆದಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.....

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಇಲ್ಲಿ ಯಾರ ಪರವಾಗಿ ಯಾರು ವಕಾಲತ್ತು ಹೆಸುವುದು ಅನಾವಶ್ಯಕ. ಇದು ಬಹಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ವಿಷಯ. ಅದನ್ನು ನಾವು ವಸ್ತುನಿಷ್ಠವಾಗಿ ನೋಡಿ, ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಹರಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಆಗಬಾರದು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ಬೇಗ ಇಂಟರ್‌ಫಿಯರ್ ಆಗಿ ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ರಂಗನಾಥ್ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಇವರು ಲೈಟಾಗಿ ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಸ್ವೀಕಾರ ಬಂತು. ಇವರು ಲೈಟಾಗಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಶಿವಣ್ಣ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಸಾಯಿಂಟ್ ಆಪ್ ಆರ್ಟರ್.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಸಾಯಿಂಟ್ ಇಲ್ಲ, ಆರ್ಟರ್ ಇಲ್ಲ. ದಯಮಾಡಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

(ಗೊಂದಲ)

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕು ಎನ್ನುವುದು ಜ್ಞಾಪಕ ಇದೆಯೇ ಹೊರತು, ನಮಗೂ ಕರ್ತವ್ಯ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮರೆತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ನಮಗೆ ಹಕ್ಕಿನ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದನ್ನು ಅಳಿದುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಾ? I do not want to pocket it.

MR. DEPUTY SPEAKER.—Where there are rights, there are duties also.

SRI K. H. RANGANATH.—With due respect to the Chair, I would humbly request not to repeat that work.

(INTERRUPTION)

MR. DEPUTY SPEAKER.—I cannot understand the way in which member behave.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ತಾವು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದರೂ ಕೂಡ, ರಂಗನಾಥ್ ಅವರೇ ನೀವು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಅದನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಜ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಾರದು. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸದಸ್ಯರು. ತಾವು ಆ ತರಹ ಹೇಳಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಡಿ. ಸೋಮಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಪಟೇಲರು ಸೋಮಪ್ಪನವರಿಗೂ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ಗೂ ಏನು ಸಂಬಂಧ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಇರುವುದು ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಜ್ ಮತ್ತು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿ ಖಾತೆ ಮಾತ್ರ. ನಮಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಖಾತೆಗಳು ಸಂಬಂಧ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯಾರಪ್ಪ.—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದು ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾದಂಥ ಸಂಗತಿ. ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಮೇಲೆ ಈ ರೀತಿ ಆಗಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕಳವಳ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸರ್ಕಾರ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಭರವಸೆಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ರೀತಿಯ ಘಟನೆ ಆಗದ ರೀತಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಬೇಕಾದುದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ ಇದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸರ್ಕಾರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ತರಹದ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆಯದಂತೆ ಸೂಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಂದೇವ್.—ಇದನ್ನು ಗಂಭೀರವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಭೀಮಯ್ಯನವರು ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಿ ಬಂದಾಗಿನಿಂದ ಅವರು ಒಂದು ಸಾರಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಪಾದನೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಮುಂದೆ ಆ ರೀತಿ ಆಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಹೆಸರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ವಿಚಾರ ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳಿದೆ. ಇದು ಘಟನೆ ಆಗಬಾರದಾಗಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಜಿ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ನಾನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ, ಫೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಆ ಮನೆಯ ಎದುರುಗಡೆ ಕಾರುಗಳನ್ನು ಸೆಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅಲ್ಲಿ ದೊಂಬಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಗಹನವಾದಂಥ ವಿಚಾರ. ಇದು ಫೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು, ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿ ಈ ಒಂದು ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಮುಗಿಸುವಂತಾದ್ದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ದಯನಾಡಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಇದು ನಡೆಯಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದು ನಡೆಯಬಾರದಾಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ನಾನು ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಈ ದಿನ ಈ ಸಭೆ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗೆ ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆಮೇಲೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ತನ್ನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಫೋಲೀಸ್ ರಿಂದ ಏನೇನು ಸಹಾಯ ಬೇಕೋ, ರಕ್ಷಣೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆತಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇಂತಹ ಘಟನೆ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಫೋಲೀಸ್‌ರಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ತಕ್ಷಣ ಆದೇಶ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಎರಡು ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ, ಒಂದು ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆ ಇನ್ನೊಂದು ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಗುಡಿಸಲುಗಳು ಸುಟ್ಟು ಹೋಗಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಎರಡಕ್ಕೂ ನೋಟೀಸ್ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರೂ ಸಹ ಗಮನಿಸಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ವಿಷಯ ಏನು ಎಂದರೆ, ಕೋಲಾರ ನಗರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಕೋಲಾರದಿಂದ ಮಣಿಗಟ್ಟಿ

ರಸ್ತೆ ಸುಮಾರು ೮ ಮೈಲಿ ದೂರ ಇದೆ. ಆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಖಾಸಗಿ ಬಸ್ಸು ಸುಮಾರು ೧೦-೧೨ ವರ್ಷಗಿಂದಲೂ ಓಡಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಬಸ್ಸು ತಯಾರಾಗಿ ಸುಮಾರು ೨೦ ವರ್ಷಗಳಾಗಿರಬಹುದು. ಅದು ಈಗಾಗಲೇ ಗುಜರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಇರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಸುಮಾರು ೨೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ತಯಾರಾದಂಥ ಬಸ್ಸು. ಆ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಸುರಕ್ಷತೆ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಆ ಬಸ್ಸನ್ನು ಓಡಾಡಿಸಬಾರದೆಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಕಮಿಷನರ್‌ಗೆ ದೂರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳವರಿಗೆ ದೂರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪೋಲೀಸ್‌ನವರಿಗೆ ದೂರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

(ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಂದೇವ್ ಅವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದರು)

ಭೇರ್ಮನ್.—ಬರಗಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ಏನಾದರೂ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯಗಳಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಭೈರೇಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಬೇರೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ದೂರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಈ ಪೋಲೀಸರೂ ಬಸ್ ಮಾಲೀಕರೂ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯವರೂ ಮತ್ತು ಬಸ್ ಮಾಲೀಕರೂ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾಮೀಪ್ಯವಾಗಿದ್ದಾರೆ...

ಭೇರ್ಮನ್.—ತಾವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರ ಈಗಾಗಲೇ ಮುಗಿದು ಹೋಗಿದೆ. ಈಗ ಬಹಳ ಜರೂರಾಗಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಎಂದರೆ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು. ಇದರ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ.....

Motion regarding the Scarcity conditions in the State :-

SRI V. L. PATIL (Minister for Revenue).—I move that the scarcity conditions in certain areas of the State and relief measures taken and to be taken by Government be taken into consideration.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಭೈರೇಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು ನನಗೆ ೨ ನಿಮಿಷ ಮಾತ್ರ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ.

ಭೇರ್ಮನ್.—ಈಗ ೧೬ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಇದೆ. ಎಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಮಾತನಾಡಲು ಕಾತುರರಾಗಿದ್ದಾರೆ...

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಭೈರೇಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಆ ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ೧೫೦ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅಪಘಾತ ಸಂಭವಿಸಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರೂ ಸದನದಲ್ಲೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಅಪಘಾತದ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ೩೫ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದ್ದು ವರೆಗೂ ಒಂದೇ ಒಂದು ಬಸ್ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇವರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದ್ದು ವಿಫಲವಾಗಿದೆ. ಜನರಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣಸವಗುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ತೊಂದರೆಯೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಭೇರ್ಮನ್.—ನಾನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಕೇಳಿ. ನೀವು ಕೇಳಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಅವರು ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ೨-೩ ಗಂಟೆಕಾಲ ಬರಗಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಇವತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಬರಗಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಊರಿಗೆ ಹೋಗುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟು ತಾವು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಭೈರೇಗೌಡ.—ತಾವು ನನಗೆ ಆಮೇಲೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡುವುದಾದರೆ ನಾನು ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.